

BURO SRO

t.a.v. mevr. ing. D. Mereboer

't Goylaan 11

3525 AA Utrecht

Datum 16 juni 2016
Kenmerk BE/2016/169/r
Uw kenmerk Email d.d. 30 mei 2016
Auteur(s) C.J. Blom

BLOM ECOLOGIE

ADVIES & ONDERZOEK

Kerkstraat 4

4181 AB Waardenburg

t 06-44179899

e info@blomecologie.nl

i www.blomecologie.nl

RegioBank 85.01.07.326

BTW NL1182.37.020.B01

KvK 55488609

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna Mariskwartier te Vlaardingen

Het Mariskwartier in Vlaardingen is een wijk met oude woningen en een voormalig badhuis welke in eigendom zijn van Woningstichting Samenwerking. Het betreft woningen aan de Cronjéstraat, Marisstraat, Gedempte Biersloot, Jozef Israëlstraat en Patrimoniumstraat. De woningstichting is voornemens om de woningen te laten slopen en vervolgens 34 eengezinswoningen en 107 appartementen te realiseren. De start van de bouw staat ingepland in 2017.

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Ten behoeve van de ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels voorliggende ecologische quickscan is de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht.

In opdracht van woningstichting en in samenwerking met diverse partners stelt Buro SRO een bestemmingsplanwijziging op voor de locatie. Buro SRO heeft Blom Ecologie verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid. Omdat de ruimtelijke procedure in 2016 wordt doorlopen is een voorlopige toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming (van kracht per 1 januari 2017) niet noodzakelijk.

Onderzoeksdoel

Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Welke, krachtens de Flora- en faunawet, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de werkzaamheden?
- Leiden de werkzaamheden, gelet op de verwachte negatieve effecten, tot overtreding van de Flora- en faunawet en/of vigerend beleid?

Planlocatie

De planlocatie is gelegen in het Mariskwartier te Vlaardingen, een wijk in het centrum van Vlaardingen. Het betreft (een deel van) de woningen aan de Cronjéstraat, Marisstraat, Gedempte Biersloot, Jozef Israëlstraat en Patrimoniumstraat. De woningen hebben gemetselde muren met hellingdaken. De muren hebben geen (toegankelijke) spouw. De daken bestaan uit rode dakpannen en verschillende vlakken. Langs de daken zijn trespa bakgoten aangebracht. De meeste woningen worden tijdelijk verhuurd in het kader van leegstandbeheer. Er is derhalve op enkele locaties sprake van een matige staat van onderhoud. Er is nauwelijks sprake van openbaar groen en de tuinen rondom de woningen zijn klein. Ondanks de minieme hoeveelheid openbaar groen is de Patrimoniumbuurt (m.n. Patrimoniumdwarsstraat) enkele jaren verkozen tot 'groenste straat' van Vlaardingen. Deze verkiezing is met name gebaseerd op de grote hoeveelheid (eenjarige) planten in potten en bakken langs en aan de gevels. In bijlage 1 is een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

De planlocatie is gelegen in het centrum van Vlaardingen en wordt begrensd door de Cronjéstraat (zuiden), de Gedempte Biersloot (oosten), door de Patrimoniumstraat en een gedeelte van de Marisstraat (noorden) en de achterzijde van de woningen aan het Van Schravendijkplein 50-74 (even) (westen). De directe omgeving bestaat uit stedelijke bebouwing (woonwijken, appartementen, kantoorcomplexen en winkels), stedelijke infrastructuur, het Oranjepark (200m ten oosten), het kanaal Oude Haven en Buizengat (150m ten oosten).

Figuur 1 De rode omlijning weergeeft de ligging van de planlocatie in het Mariskwartier te Vlaardingen (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Functieverandering en effecten

De beoogde ingrepen betreffen de sloop van bestaande woningen en de nieuwbouw van 34 eengezinswoningen en 107 appartementen. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- sloop bestaande bebouwing: algemene sloopwerkzaamheden en afvoer van materiaal;
- verwijderen terreinverharding en -inrichting: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;

- terrein bouwrijpmaken: vergraven, aanbrengen puin, aanleg nutsvoorzieningen;
- bouw woningen en appartementen: allerhande bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein en aanleg buitenopslag; allerhande (straat- en hoveniers)werkzaamheden.

Alle thans aanwezige (ecologische) functies van de planlocatie komen geheel of deels te vervallen. Negatieve effecten die op kunnen treden voor beschermde soorten zijn: vernietiging en/of afname van geschikt leefgebied (permanent of tijdelijk) en opzettelijke verstoring (tijdelijk).

Methode

Inventarisatie

De inventarisatie is een oriënterend onderzoek waarbij gedetailleerd een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van de specifieke potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De quickscan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 6 juni 2016. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 0/8 bewolkt, 24° Celsius en windkracht 1-2 (Bft.)

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedssfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Omdat voor algemeen beschermde soorten per definitie vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen, is specifiek gelet op zwaarder en strikt beschermde soorten (Ff-wet; tabel 2 & 3).

Vaatplanten

Zwaarder beschermde vaatplanten en/of sporen en delen hiervan zijn niet aangetroffen op de planlocatie (Ff-wet; tabel 2 & 3). De planlocatie is grotendeels bebouwd en/of verhard en in de tuinen zijn gedomesticeerde tuinplanten aangeplant. In de overhoekjes en op sommige plaatsen tussen het straatwerk groeien algemene inheemse kruidachtige vegetatie. Alleen op de gevel van het voormalige badhuis (Marisstraat) is muurvegetatie aangetroffen. Het betreffen soorten die geen beschermde status genieten. Ter indicatie is de volgende inheemse vegetatie waargenomen: smalle weegbree, harig wilgenroosje, melkdistel, speenkruid, brede weegbree, paardenbloem, Robertskruid, gele papaver, speenkruid en mannetjesvaren.

De planlocatie heeft aannemelijk geen betekenis voor beschermde planten. Gelet op de functie en het gebruik van de locatie in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan tevens niet verwacht. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten kunnen derhalve worden uitgesloten.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren. De locatie is ongeschikt voor grote in het wild levende zoogdieren. De planlocatie ligt midden in stedelijk gebied en wordt omgeven door drukke wegen, gebouwen en woonwijken. Tevens is er nauwelijks sprake van openbaar groen.

Hemelsbreed op een afstand van 200m ten oosten ligt het Oranjepark. In dit park zijn relevant vegetatiestructuren voor grondgebonden zoogdieren aanwezig. Op de planlocatie is hier nauwelijks tot geen sprake van: de locatie is intensief in gebruik, grotendeels verhard en er is nauwelijks relevante vegetatie aanwezig. Zoogdieren prefereren een leefomgeving waarin voldoende voedsel, rust, voortplantingsmogelijkheden en dergelijke aanwezig zijn. Op de locatie zijn voor geen van de grondgebonden zoogdiersoorten essentiële functies te benoemen. Gedurende het foerageren of migratie kunnen echter algemene soorten wel tijdelijk op de locatie aangetroffen worden. Hierbij valt te denken aan soorten als: veldmuis, huismuis, bruine rat en egel. De aanwezigheid van zwaarder- en strikt beschermde soorten kan echter worden uitgesloten. De beoogde herinrichting van het terrein leidt niet tot een noemenswaardige afname van het leefgebied van vorengenoemde (tabel 1) soorten. Alle soorten die mogelijk gebruik maken van de planlocatie betreffen licht beschermde soorten (Ff-wet, tab. 1). Voor deze soorten geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Een gedeelte van de planlocatie is na de herinrichting weer geschikt leefgebied voor een aantal soorten. Tevens is in de directe omgeving voldoende vergelijkbaar habitat (tuinen en erven) waar potentieel aanwezige zoogdieren zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren, oppervlaktewater en spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). In de gevels zijn geen openingen aangetroffen die potentieel geschikt zouden zijn als verblijfplaats van vleermuizen. De gootafwerking (kieren), de openingen in en langs het dak (kapotte pannen, kierende pannen en nokvorsten, ruimte onder kantpannen), de afwerking van schoorstenen en openstaande loodslabben zijn geschikt voor vleermuizen als toegang tot een potentiële verblijfplaats. Op de locatie zijn geen relevante vegetatiestructuren aanwezig die geschikt zijn als foerageergebied. Mogelijk kunnen wel (tijdelijk) foeragerende en passerende vleermuizen voorkomen. Aangezien in een aanvullend onderzoek dient te worden bepaald of vleermuizen gebruik maken van de bebouwing kan tevens beoordeeld worden in hoeverre vleermuizen de planlocatie in het vlieg- en foerageernetwerk hebben opgenomen.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. De aanwezigheid van reptielen is uitgesloten. Amfibieën leven in een aquatisch habitat (m.n. t.b.v. voortplanting) en terrestrisch habitat (m.n. foerageren, migreren en overwinteren). Beide habitats dienen op relatief korte afstand van elkaar te liggen. Op de planlocatie is nauwelijks sprake van geschikt terrestrisch habitat. Oppervlakte water ontbreekt op de locatie en in de directe omgeving. Het is uitgesloten dat de beoogde sloop en herontwikkeling een negatief effect hebben op (beschermde) amfibieën.

Vissen

Op de locatie ontbreekt geschikt oppervlaktewater voor vissen. Effecten op vissen zijn derhalve uitgesloten.

Insecten, libellen en ongewervelde

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelden aangetroffen. Op de locatie en in de directe omgeving zijn slechts enkele algemene of aangeplante vegetatie aangetroffen. zijn geen specifieke planten soorten aangetroffen die specifiek voor een bepaalde soort een waardplant vormen. Tevens is er geen sprake van oud hout, zure vennetjes of andere specifieke omstandigheden die duiden op de mogelijke aanwezigheid van beschermde terrestrische insecten. Derhalve kan een essentiële functie voor zwaarder en strik beschermde soorten worden uitgesloten. Significant negatieve effecten op de soortgroep kunnen worden uitgesloten.

Vogels

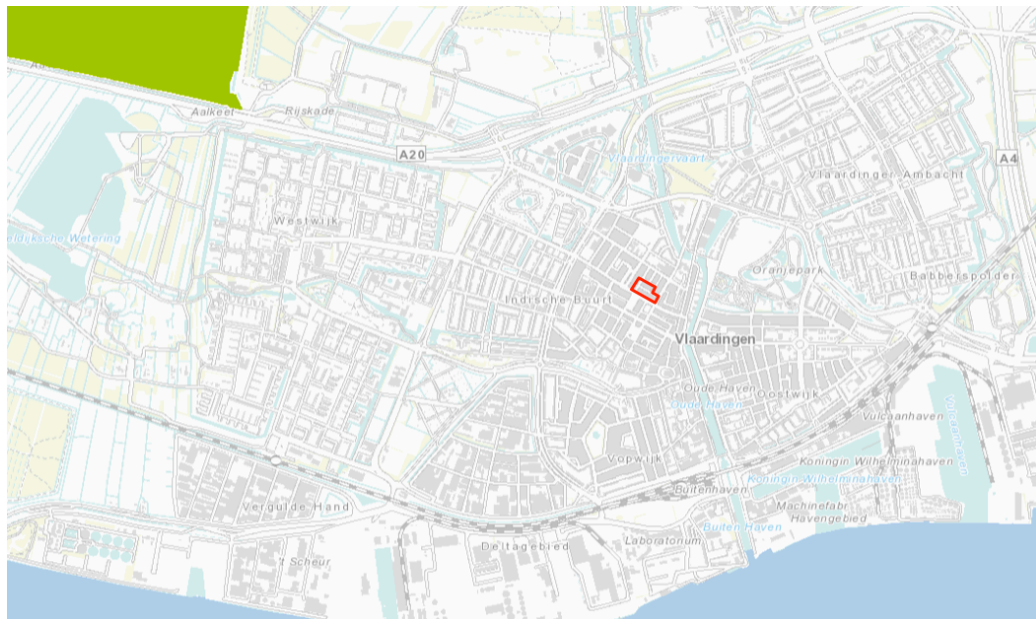
In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek foeragerende, overvliegende en rustende vogels waargenomen. De vogelsoorten betreffen: ekster, kauw, merel en gierzwaluw (10-12). Op de locatie zijn geen bomen en nauwelijks struiken aanwezig. De aanwezigheid van nesten van algemene broedvogels kan echter niet worden uitgesloten op een aantal locaties.

De gierzwaluw is een typische gebouwbewonende soort. Tijdens het veldbezoek zijn gierzwaluwen geconstateerd die laag roepen Dover de daken van de woningen aan de Marisstraat vlogen. Dit gedrag indiceert een mogelijke nestlocatie. Aangezien er voldoende potentiële openingen zijn kan de aanwezigheid van gierzwaluwnesten niet worden uitgesloten en dient er een aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van de soort plaats te vinden. Het is echter uitgesloten dat de te slopen woningen een functie hebben voor huismus. Het habitat van de huismus bestaat uit een aantal elementen die dichtbij elkaar gelegen zijn, ontbreekt een van deze elementen dan is het habitat niet geschikt voor de soort en komt deze aannemelijk niet voor. Deze 'cruciale' elementen betreffen: continue aanbod voedsel binnen 5-10m van dekking, voldoende inheems groen binnen 50m van nestplaats, jaarrond groene struiken, geschikte nestlocaties, zandige plakken, niet te veel grote bomen, geschikt drinkwater binnen 1-2 m van dekking en plekken met kleine steentjes of grit (soortenstandaard Huismus). Al deze elementen moeten binnen een straal van 100-200m aanwezig zijn. Een aantal elementen zijn in beperkte mate aanwezig, de combinatie binnen een beperkte afstand ontbreekt.

De werkzaamheden die leiden tot verstoring van potentiële nestlocaties dienen bij voorkeur buiten het broedseizoen te worden opgestart of, indien dit niet mogelijk is, dient de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een ter zake deskundige. Het broedseizoen vangt aan onder bepaalde klimatologische omstandigheden maar betreft indicatief de periode 15 maart - 15 juli.

Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Park, Nationaal Landschap of Ecologische Hoofdstructuur. Binnen een straal van 3 km liggen gebieden t.b.v. Ecologische Hoofdstructuur of Natuurnetwerk Nederland (figuur 2).

Figuur 2 De rode omlijning weergeeft de ligging van de planlocatie. De locatie maakt geen onderdeel uit van een beschermd landschapstype (bron: geo.zuid-holland.nl).

Op een afstand van 5 km ten zuiden ligt het Natura2000gebied de 'Oude Maas' en op een afstand van 13,5 km ten westen ligt het Natura2000 gebied 'Solleveld & Kapittelduinen'. De beoogde ingreep bestaat uit de sloop en nieuwbouw van woningen midden in stedelijk gebied. De totale capaciteit woningen wordt vergroot. In de nieuwe situatie zullen er meer mensen wonen op de locatie. Ten aanzien van externe werking op omliggende Natura2000 gebieden betekent dit dat een toename in stikstofdepositie mogelijk leidt tot negatieve effecten. Echter, afgezet tegen de bestaande verkeersbewegingen en het gegeven dat veel inwoners van de stad geen auto gebruiken treedt er aannemelijk geen melding- of vergunningplichtige stikstofuitstoot op. Bovendien zijn de werkzaamheden tijdelijk van aard en treden er in de nieuwe situatie geen nieuwe of verhoogde permanent negatieve effecten op voor beschermde flora en fauna.

Conclusies

- In het plangebied of de directe omgeving daarvan komen beschermde diersoorten van de Flora- en faunawet voor. Het plangebied heeft, behoudens vleermuizen en gierzwaluw, aannemelijk geen essentiële betekenis voor zwaardere en strikt beschermde soorten (tabel 2 & 3). De daken bieden mogelijk een vaste rust- en verblijflocatie van vleermuizen en nestlocatie van gierzwaluw. De dichtere struiken (beperkt aanwezig) zijn geschikt als broedlocatie voor algemene broedvogels.
- De ruimtelijke ingrepen leiden, behoudens vleermuizen, gierzwaluwen en broedvogels, slechts tot een tijdelijke verstoring van algemene voorkomende en licht beschermde soorten. Ten aanzien van vleermuizen en gierzwaluw geldt dat er een aanvullend onderzoek moet plaats vinden om de aan- dan wel aanwezigheid van deze soorten vast te stellen.

Soort	Flora- en faunawet	Wet natuurbescherming	Onderzoeksinspanning
Vleermuizen	Tabel 3	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn	4 veldbezoeken in periode 15 mei – 1 oktober, onderzoek m.b.v. batdetector
Gierzwaluw	Categorie 2	Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn	3 veldbezoeken in periode 15 mei – 15 juli

- Afhankelijk van de onderzoeksresultaten m.b.t. het aanvullend onderzoek naar vleermuizen en vleermuizen, en mits gewerkt wordt zoals aanbevolen, leiden de werkzaamheden niet tot overtreding van de Flora- en faunawet. Er behoeft vooralsnog geen ontheffing van de Flora- en faunawet (art. 75) aangevraagd te worden.
- De planlocatie maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied, Beschermde natuurmonument, Wetland, Nationaal Park, Nationaal Landschap of Ecologische Hoofdstructuur. Gezien de aard van de werkzaamheden, de afstand en de beperkte toename van mensen en verkeersbewegingen is van externe werking op de Natura2000 gebieden 'Oude Maas' en 'Solleveld en Kapittelduinen' geen sprake.

Aanbevelingen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.

- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- Afhankelijk van de onderzoekresultaten de planlocatie tijdens de werkzaamheden bij voorkeur minimaal verlichten en hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (amberkleurig licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel) en de werkzaamheden in de periode april-oktober tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes).
- De werkzaamheden opstarten/uitvoeren buiten het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli). Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. E.e.a. op aanwijzing van deskundige.

Literatuur

- Bang, P. & P. Dahlström, 2005. Tierspuren. Fährten, Fraßspuren, Losungen, Gewölle und andere. BLV Buchverlag GmbH & Co. KG, München
- Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (ravn)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Twisk, P., A. van Diepenbeek & J.P. Bekker, 2010. Veldgids Europese Zoogdieren, KNNV Uitgeverij, Zeist

Geraadpleegde websites

www.geo.zuid-holland.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.vleermuisprotocol.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

ing. C.J. Blom

Bijlage 1 Fotografische impressie

© BLOM ECOLOGIE
KERKSTRAAT 4 - 4181 AB WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 De planlocatie, het Mariskwartier, is gelegen in het centrum van Vlaardingen (foto: vanaf Cronjéstraat).

Figuur 2 De beoogde ingreep bestaat uit de sloop van bestaande huizen en de nieuwbouw van 34 eengezinswoningen en 107 appartementen (foto: hoekwoning Jozef Israëlstraat).

Figuur 3 De woningen hebben kleine tuinen en er is nauwelijks sprake van openbaar groen (foto: Marisstraat).

Figuur 4 De woning worden middels leegstandbeheer tijdelijk verhuurd. Er is sprake van achterstallig onderhoud waaronder (foto goot betimmering in slechte staat).